

HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG MÔN THỰC TẬP CƠ SỞ

BÀI THỰC HÀNH 1.4

Tên sinh viên: Nguyễn Văn Hùng

Mã sinh viên: B22DCAT136

Nhóm: 09

HÀ NỘI, THÁNG 03/2025

MŲC LŲC

I. Mục đích	4
II. Lý thuyết	4
1. Hệ điều hành Ubuntu Server	4
2. So sánh máy trạm Ubunu và Ubuntu Server	4
3. Dịch vụ chia sẻ file Samba, SELinux	5
3.1. Dịch vụ chia sẻ file Samba	5
3.2. SELinux	5
II. Thực hành	6
1. Chuẩn bị môi trường	6
2. Các bước thực hiện	6
2.1. Cài đặt Ubuntu Server	7
2.2. Cài đặt dịch vụ OpenSSH	7
2.3. Cài đặt và cấu hình dịch vụ chia sẻ file Samba	.10
2.4. Cài đặt và cấu hình SELinux	14

MỤC LỤC HÌNH ẢNH

Hình 1. Giao diện máy ảo Ubuntu Server	7
Hình 2. Cập nhật danh sách gói	7
Hình 3. Kiểm tra trạng thái SSH	7
Hình 4. Tải Putty	8
Hình 5. Giao diện Putty	8
Hình 7. Nhập địa chỉ IP Ubuntu Server	9
Hình 8. Cảnh báo OpenSSH lần đầu tới IP	9
Hình 9. Thành công SSH	9
Hình 10. Cài đặt Samba	10
Hình 11. Kiểm tra trạng thái dịch vụ Samba	10
Hình 12. Tạo User	11
Hình 13. Tạo và cấp quyền thư mục	11
Hình 14. Cấu hình Samba	12
Hình 15. Khởi động lại dịch vụ Samba	13
Hình 16. Tạo thư mục	13
Hình 17. Đăng nhập bằng tài khoản Samba	13
Hình 18. Truy cập file được chia sẻ	14
Hình 19. Chỉnh sửa file được chia sẻ	14
Hình 20. Kiểm tra file chia sẻ được sửa	14
Hình 21. Cài đặt SELinux	15
Hình 22. Kích hoạt SELinux	15
Hình 23. Khởi động lại hệ thống	15
Hình 24. Cấu hình thành công	16

Bài thực hành 1.4: Cài đặt Linux server và các dịch vụ

I. Mục đích

Rèn luyện kỹ năng cài đặt và quản trị HĐH máy chủ Linux server với các dịch vụ cơ bản

II. Lý thuyết

1. Hệ điều hành Ubuntu Server

Ubuntu Server là một phiên bản chuyên biệt của hệ điều hành Ubuntu được tối ưu hóa để chạy trên máy chủ. Nó cung cấp đầy đủ các công cụ và tính năng cần thiết giúp quản lý, triển khai các ứng dụng, dịch vụ và tài nguyên trên các máy chủ.

Đặc điểm của Ubuntu Server:

- Không có giao diện đồ họa mặc định: Ubuntu Server thường chạy trên chế độ dòng lệnh (CLI), giúp tiết kiệm tài nguyên hệ thống.
- Hỗ trợ phần cứng mạnh mẽ: Ubuntu Server có thể chạy trên các hệ thống x86, ARM và cả kiến trúc RISC-V.
- Hỗ trợ đám mây và container: Có tích hợp sẵn các công cụ như OpenStack, Docker, Kubernetes.
- Hỗ trợ lâu dài (LTS): Các bản Ubuntu Server LTS có thời gian hỗ trợ dài với các bản cập nhật bảo mật.

2. So sánh máy trạm Ubunu và Ubuntu Server

Tiêu chí	Ubuntu Server	Ubuntu Desktop
Giao diện	Chỉ có dòng lệnh (CLI)	Có giao diện đồ họa (GUI)
Mục đích sử dụng	Máy chủ, dịch vụ mạng, cloud	Máy trạm cá nhân
Cấu hình tối thiểu	Thấp hơn, không cần GPU	Cần nhiều RAM, CPU hỗ trợ đồ họa
Hiệu suất	Tối ưu cho hiệu suất cao, sử dụng ít tài nguyên	Dùng nhiều tài nguyên hơn do có giao diện đồ họa
Ứng dụng đi kèm	Server packages (LAM, SSH,)	Phần mềm Desktop (LibreOffice, Firefox,)

Quản lý hệ thống	Chủ yếu sử dụng dòng lệnh	Dùng giao diện trực quan, có thể sử dụng dòng lệnh
Bảo mật	Mạnh mẽ hơn, ít lỗ hổng từ GUI	Có thể tấn công từ giao diện đồ họa

3. Dịch vụ chia sẻ file Samba, SELinux

3.1. Dịch vụ chia sẻ file Samba

Samba là dịch vụ của hệ điều hành Linux, chạy trên nền giao thức SMB (Server Message Block) cho phép chia sẻ file và máy in với các máy chạy Windows. SMB là giao thức được các hệ điều hành của Microsoft sử dụng để chia sẻ dữ liệu qua mạng. Linux Samba cũng dựa vào giao thức SMB để viết ra một số tiến trình điển hình như smbd, nmbd, để "nói chuyện " với các hệ điều hành của Microsoft để người dùng có thể làm việc với máy Linux qua Network Neighborhood.

Nó cũng có thể là một phần của miền Active Directory. Samba có thể chạy trên hầu hết các hệ thống Unix và Unix-like, bao gồm GNU/Linux, Solaris, AIX, và các biến thể BSD, cũng như Mac OS X Server của Apple (được thêm vào Mac OS X Client từ phiên bản 10.2).

Samba bao gồm 2 chương trính chính và một số công cụ hỗ trợ.

Hai chương trình chính là:

- smbd : dịch vụ tệp và máy in, xác thực phân quyền truy cập tài nguyên.
- nmdb : Phân giải tên và thông báo cá dịch vụ ra bên ngoài

Một số công cụ hỗ trợ samba là:

- smbclient: có chức năng tương tự NFS, kết nối từ hệ thống unix tới smb share của một hệ thống windows để truyền tệp, gửi tệp.
- nmblookup: Phân giải tên NetBIOS. để tìm địa chỉ IP tương ứng và các thông tin của máy chạy Windows
- swat : cho phép cấu hình samba qua giao diện web.

3.2. SELinux

SELinux (Security-Enhanced Linux) là một module bảo mật thuộc kernel Linux, được thiết kế để bảo vệ server chống lại cấu hình sai và/hoặc các compromised daemons. Nó đặt các giới hạn và chỉ thị cho server và các chương

trình: những file nào user có thể truy cập và những hành động nào user có thể thực hiện bằng cách đưa ra một chính sách bảo mật.

SELinux sử dụng một loạt các chính sách bảo mật để kiểm soát các hành động của các quy trình và người dùng trong hệ thống. Các chính sách này xác định quyền truy cập của các quy trình đối với các tài nguyên trong hệ thống như file, ổ đĩa và cổng kết nối mạng. Nó cũng theo dõi các hoạt động của các quy trình để phát hiện các hành vi đáng ngờ và ngăn chặn các cuộc tấn công từ các hacker hoặc phần mềm độc hại.

Các chế độ SELinux:

- Enforcing mode: Đây là chế độ mặc định của SELinux. Trong chế độ này, SELinux sẽ kiểm soát và hạn chế các hành động của các quy trình và người dùng trên hệ thống dựa trên chính sách bảo mật đã được định nghĩa. Khi một hành động vi phạm chính sách được phát hiện, SELinux sẽ ghi log và ngăn chặn hoạt động đó. Chế độ Enforcing giúp bảo vệ hệ thống khỏi các cuộc tấn công và xâm nhập.
- Permissive mode: Trong chế độ này, SELinux sẽ ghi log các hoạt động vi phạm chính sách, nhưng không ngăn chặn chúng. Chế độ Permissive được sử dụng để giám sát các hoạt động của hệ thống và xác định các hoạt động mà các chính sách bảo mật cần được cập nhật hoặc điều chỉnh. Chế độ này cũng hữu ích để giảm thiểu các vấn đề tương thích và sửa lỗi SELinux trên hệ thống.
- Disabled mode: Trong chế độ này, SELinux không hoạt động và không có kiểm soát truy cập của SELinux trên hệ thống. Chế độ này được sử dụng khi người dùng muốn tắt hoặc gỡ bỏ SELinux hoặc khi cần tạm thời vô hiệu hóa SELinux để giải quyết các vấn đề tương thích. Tuy nhiên, việc sử dụng chế độ Disabled là không khuyến khích vì nó sẽ làm giảm tính toàn vẹn và bảo mật của hệ thống.

II. Thực hành

1. Chuẩn bị môi trường

- File cài đặt Ubuntu Server định dạng ISO.
- Máy trạm Windows 10
- Phần mềm máy ảo, vd: VMWare Workstation

2. Các bước thực hiện

2.1. Cài đặt Ubuntu Server

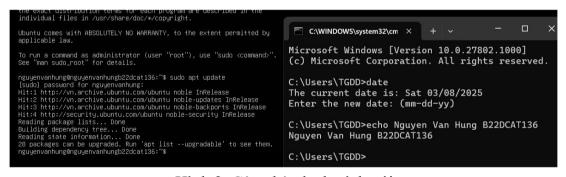
Cài đặt Ubuntu Server trên máy ảo VMWare Workstation thành công:

Hình 1. Giao diện máy ảo Ubuntu Server

2.2. Cài đặt dịch vụ OpenSSH

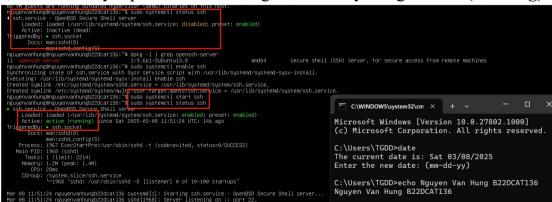
Cập nhật danh sách gói mới nhất:

Hình 2. Cập nhật danh sách gói

Cài đặt OpenSSH bằng lệnh sudo apt install openssh-server -y

Sau khi cài đặt thành công ta kiểm tra dịch vụ bằng lệnh *sudo systemctl status ssh*, nếu bạn thấy OpenSSH hoạt động, bạn sẽ thấy dòng: **active (running)**

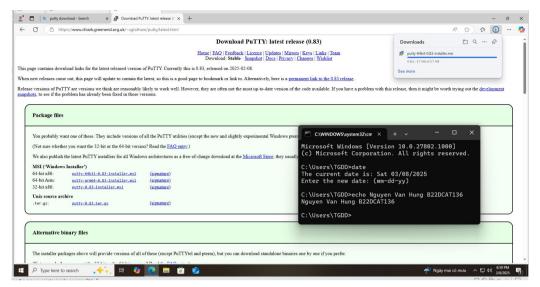

Hình 3. Kiểm tra trạng thái SSH

Nếu dịch vụ chưa chạy, hãy kích hoạt bằng lệnh:

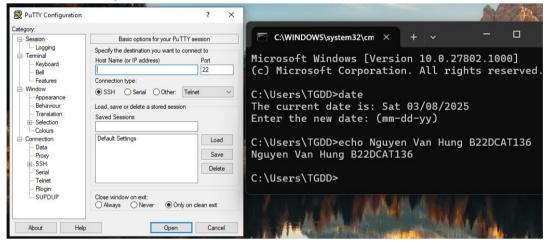
sudo systemctl start ssh sudo systemctl enable ssh

Mở máy trạm Windows 10, tải và cài đặt chương trình Putty:

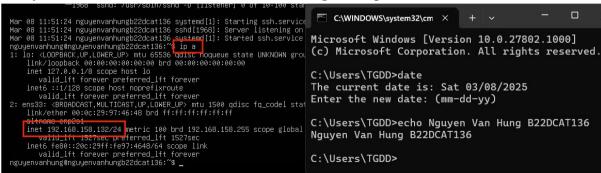
Hình 4. Tải Putty

Cài đặt và mở Putty:

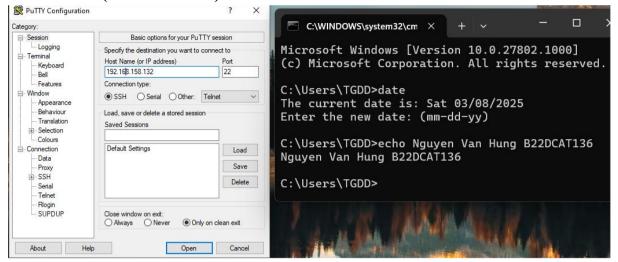
Hình 5. Giao diện Putty

Quay lại Ubuntu Server và kiểm tra IP bằng lệnh ip a:

Hình 6. Đia chỉ IP của Ubuntu Server

Quay lại máy trạm Windows 10, nhập địa chỉ IP của Ubuntu Server vào phần **Host Name (or IP address):**

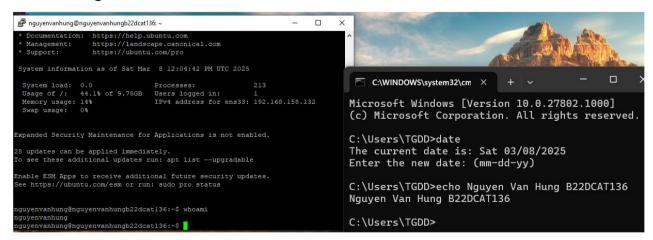
Hình 7. Nhập địa chỉ IP Ubuntu Server

Nhấn **Open** để bắt đầu kết nối, khi xuất hiện cảnh báo, nhấn **Accept**:

Hình 8. Cảnh báo OpenSSH lần đầu tới IP

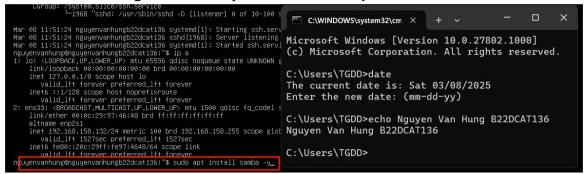
Xuất hiện yêu cầu đăng nhập, sử dụng tài khoản đã tạo của server để đăng nhập, sau đó dùng lệnh *whoami*:

Hình 9. Thành công SSH

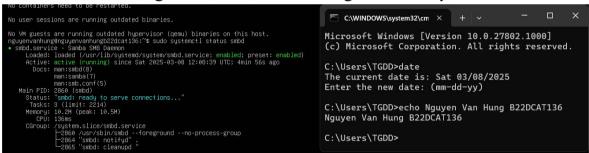
2.3. Cài đặt và cấu hình dịch vụ chia sẻ file Samba

Cài đặt Samba bằng lệnh sudo apt install samba -y:

Hình 10. Cài đặt Samba

Kiểm tra dịch vụ trạng thái dịch vụ Samba băng lệnh sudo systemctl status smbd:

Hình 11. Kiểm tra trạng thái dịch vụ Samba

Để tạo user để sử dụng cho Samba ta cần phải tạo user này trên hệ thống Linux trước:

Tạo user bằng lệnh sudo add user nguyenvanhungb22dcat136

Nhập mật khẩu và thông tin theo yêu cầu

Tiếp theo, tạo user trong Samba bằng lệnh sudo smbpasswd -a nguyenvanhungb22dcat136:

Nhập mật khẩu Samba (Có thể khác mật khẩu user Linux)

Lặp lại tương tự để tạo user admin_samba:

sudo adduser admin_samba sudo smbpasswd -a admin samba

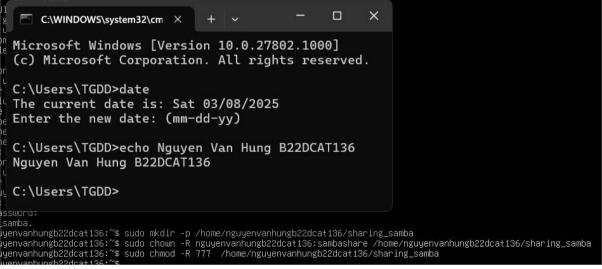
```
Mer Mill 12:e8:139 novyemmenhaneD20ctat185 verteed 311: Started seted, accylice - Somba SM6 Deemon, negupernathungB02glocat136 into: Adding user 'ngupernathungB02dcat136 into: Adding user 'ngupernathungB02dcat136 into: Adding new group' ngupernathungB02dcat136 into: Adding new group' ngupernathungB02dcat136 it (lost) ...
New passumed updated successfully be new passumed:
New passumed updated successfully be new young new york now york
```

Hình 12. Tao User

Tao thư mục để chia sẻ:

sudo mkdir -p /home/nguyenvanhungb22dcat136/sharing_samba Sau đó cấp quyền truy cập thư mục cho user bằng các lệnh:

sudo chown -R nguyenvanhungb22dcat136:sambashare /home/nguyenvanhungb22dcat136/sharing_samba sudo chmod -R 777 /home/nguyenvanhungb22dcat136/sharing_samba

Hình 13. Tạo và cấp quyền thư mục

Mở file cấu hình Samba:

sudo nano /etc/samba/smb.conf

Thêm đoan sau vào cuối file:

[Sharing]

path = /home/nguyenvanhungb22dcat136/sharing_samba valid users = nguyenvanhungb22dcat136, admin_samba read only = no browsable = yes create mask = 0777 directory mask = 0777

Luu file (Ctrl + X, Y, Enter).

Giải thích:

[Sharing]: đây là tên của thư mục chia sẻ, khi truy cập từ windows người dùng sẽ thấy thư mục này hiển thị với tên Sharing.

path = /home/nguyenvanhungb22dcat136/sharing_samba: đường dẫn thực tế của thư mục được chia sẻ trên server.

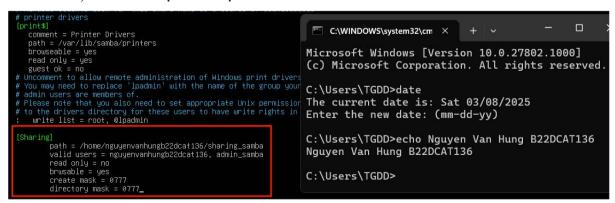
valid users = nguyenvanhungb22dcat136, admin_samba: những người dùng hợp lệ có quyền truy cập, những tài khoản này phải được thêm vào Samba trước.

read only = no: cho phép ghi (write) vào thư mục chia sẻ, nhưng mức độ quyền cụ thể phụ thuộc vào các thông số khác: quyền của thư mục mới, file mới, quyền sở hữu thư mục, danh sách người dùng hợp lệ.

browsable = **yes**: thư mục này sẽ hiển thị trong danh sách chia sẻ của Samba, người dùng có thể thấy thư mục khi mở Network trên Windows.

create mask = **0777**: quy định quyền mặc định khi tạo file mới trong thư mục, 0777 ở đây có nghĩa là tất cả người dùng đề có quyền chỉnh sửa file mới tạo.

directory mask = **0777**: quy định quyền mặc định khi tạo thư mục mới trong thư mục chia sẻ, 0777 ở đây có nghĩa là tất cả người dùng đề có quyền tạo, chỉnh sửa, xóa thư mục mới tạo.

Hình 14. Cấu hình Samba

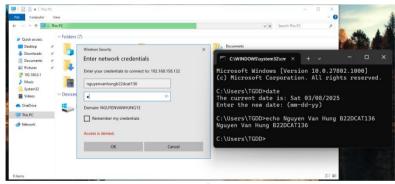
Khởi động lại dịch vụ Samba:

sudo systemctl restart smbd

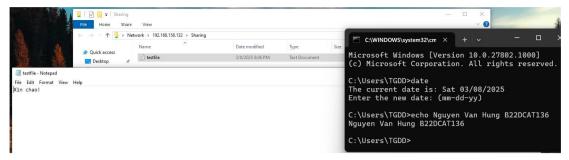
Hình 15. Khởi động lại dịch vụ Samba

Tạo file testfile.txt bằng lệnh *echo "Xin chao!" > sharing_samba/testfile.txt* trong thư mục chia sẻ:

Hình 16. Tao thư mục

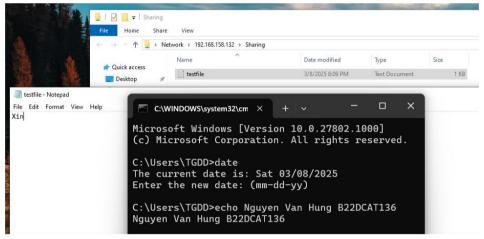

Hình 17. Đăng nhập bằng tài khoản Samba

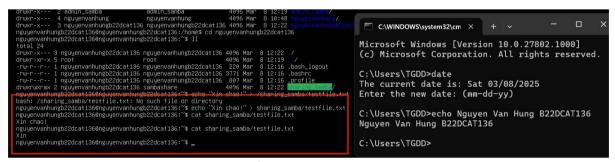

Hình 18. Truy cập file được chia sẻ

Thử chỉnh sửa, lưu và xem lại file bên Ubuntu Server:

Hình 19. Chỉnh sửa file được chia sẻ

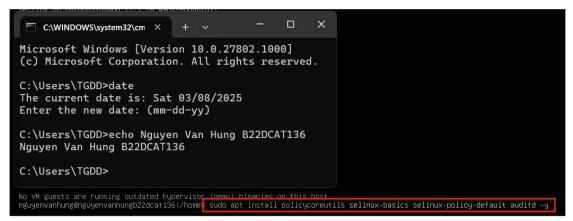
Hình 20. Kiểm tra file chia sẻ được sửa

Cài đặt và cấu hình dịch vụ chia sẻ file Samba thành công.

2.4. Cài đặt và cấu hình SELinux

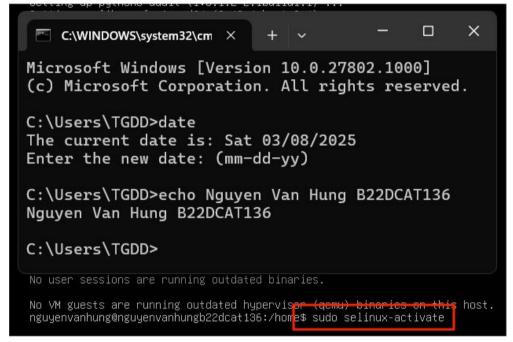
Cài đặt SELinux:

sudo apt install policycoreutils selinux-basics selinux-policy-default auditd -y

Hình 21. Cài đặt SELinux

Dùng lệnh sudo selinux-activate để kích hoạt SELinux:

Hình 22. Kích hoạt SELinux

Sau đó khởi động lại hệ thống để thay đổi có hiệu lực:

Hình 23. Khởi động lại hệ thống

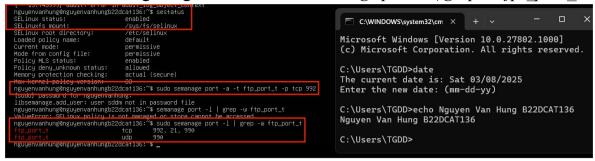
Kiểm tra cài đặt thành công bằng câu lệnh: sestatus

Nếu thành công trả về: SELinux status: enabled

Sử dụng semanage thêm protocol TCP cổng 992 vào cổng dịch vụ FTP

sudo semanage port -a -t ftp port t -p tcp 992

Kiểm trả thành công bằng câu lệnh sudo semanage port -l | grep -w fpt_port_t

Hình 24. Cấu hình thành công

Cài đặt và cấu hình thành công SELinux.